

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT

Andrea Belcáková, Mgr.

Poznaj sám seba....spoznávaj život

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: <Mgr. Belcáková Andrea>
Kontakt na autora UZ: <Základná škola s materskou
škoolou Svinia>

Názov: <Poznaj sám seba.....spoznávaj
život>

Rok vytvorenia: <2014>
**Oponentský posudok
vypracoval:** Mgr. Richard Jurčíšin

ISBN 978-80-565-0494-9

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

Úvod

Téma č. 1: Poznaj svoje telo, starostlivosť o svoje zdravie

Téma č. 2: Schôdzka- spoznávanie sa a vytvorenie vzťahu

Téma č. 3: Sexuálne obťažovanie

Téma č. 4: Pohlavné orgány človeka

Téma č. 5: Menštruácia

Téma č. 6: Partner na život

Téma č. 7 : Tehotenstvo a rodičovstvo

Téma č. 8 : Pôrod

Téma č. 9 : Bábätko- radosti a povinnosti oboch rodičov

Téma č.10 : Starostlivosť o dieťa- o jeho zdravie a správny vývin

Záver

ÚVOD

Témy, aktivity, ktoré je možné zrealizovať na triednických hodinách, v rámci záujmovej činnosti, v komunitných centrách, atď. Niektoré témy sú vedené formou besied, diskusií, k niektorým sú pripojené aj aktivity, pracovné listy, ktoré vykonávame so žiakmi formou *interaktívnej, zážitkovej práce*, pri ktorej je možnosť vymieňať si navzájom svoje dojmy, počúvať rôzne argumentácie a reagovať na ne, zbavovať sa obáv z predsudkov, zahrať si rôzne modelové roly, sprostredkovať si skúsenosti z riešenia rôznych konkrétnych situácií. Tieto témy ich vtiahnu do situácii bežného života, s ktorými sa stretávajú. Prvá téma Poznaj svoje telo, starostlivosť o svoje zdravie, je zameraná na zvýšenie hygienických návykov, čistotu a starostlivosť o svoje telo. Druhá téma Schôdzka- spoznávanie sa a vytvorenie vzťahu napomáha k tomu, aby si mladé rómske dievčatá uvedomili potrebu stretávania a vzájomného spoznávania sa s človekom, s ktorým chceme vytvoriť plnohodnotný vzťah. Tretia téma sexuálne obťažovanie ich oboznamuje s formami sexuálneho obťažovania. Pohlavné orgány človeka, je téma, ktorá ich poučí o funkciách pohlavných orgánov. Téma menštruácia má za úlohu uvedomiť si vlastné telo, zmeny, ktoré nastanú s nástupom menštruácie, zodpovednosť pri pohlavnom styku, dodržiavanie hygienických návykov. Ďalšia téma Partner na život má pomôcť pri výbere priateľa, budúceho manžela, o uvedomení si toho, že partnera musíme aj poznať, nie len s ním sexuálne žiť. Tehotenstvo a rodičovstvo je téma, kde si musia uvedomiť, ako sa majú správať počas tehotenstva, čomu sa majú vyhýbať, aby sa dieťa narodilo zdravé. Ďalšia téma Pôrod objasňuje všetko, čo sa pôrodu týka, odpovedá na nejasné otázky, utvára predstavu o „príchode nového života“, na svet. Bábätko- radosti a povinnosti oboch rodičov oboznamuje o deľbe a spolupráci oboch rodičov pri výchove detí. Chlapci a mladí muži by si mali uvedomiť, že majú rovnakú zodpovednosť za starostlivosť o deti a rodinu ako ženy. Posledná téma Starostlivosť o dieťa- o jeho zdravie a správny vývin, očakáva uvedomenie si zodpovednosti z príchodu dieťaťa na svet.

TÉMA č.1

Poznaj svoje telo, starostlivosť o svoje zdravie

Cieľ: Zamyslieť sa nad tým, ako naše oblečenie a zovňajšok pôsobí na iných ľudí a ako si vhodným oblečením môžeme zvýšiť príťažlivosť.

Pomôcky: stoličky poukladané do kruhu, hárky papiera, perá, lepidlá, obrázky častí tela v upravenej a neupravenej podobe: čistá tvár- špinavá tvár, nechty- čisté, špinavé, dlhé neupravené, upravené, obhryzané, vlasy- upravené, neupravené, mastné, špinavé, tvár- mejkap, náušnice, oblečenie- čisté upravené, neupravené, špinavé,...

Čas: 45 min

Aktivita: Žiaci si vyberú z pripravených obrázkov tie, na ktorých je zobrazené, ako by chceli vyzerieť.

Obrázok si nalepia na pripravený hárok papiera a k nemu napíšu 7 charakteristík, ktoré považujú za najdôležitejšie z hľadiska výzoru. Necháme im čas na rozmýšľanie a potom každý z nich odôvodní, prečo si vybral daný obrázok, a čo je podľa neho najdôležitejšie z hľadiska svojho výzoru.

Po skončení sa spýtajte celej skupiny, či by sa vedeli zhodnúť na jednom bode, ktorý by pokladali za najdôležitejší, čo sa výzoru týka. V diskusii zdôrazníme , že:

- Obliekať sa máme podľa počasia, ročného obdobia. V zime sa dievčatá obliekajú teplejšie , aby chránili svoje telo pred nachladením, vaječníky pred zápalom, ktorý môže spôsobiť neplodnosť ženy
- Nezáleží na cene odevov, luxuse, ale na čistote , a to nie len oblečenia, ale aj celého tela
- Čistota oblečenia nestačí. Treba dbať aj na osobnú hygienu.
- Sebavedomie človeka rastie z jeho zovňajškom. Ak sa ja budem cítiť pekný a budem sa o seba starať, budem sa páčiť aj okoliu.
- Každý človek má väčšie sebavedomie, keď on sám a jeho zovňajšok pôsobia príťažlivo.

Záver: Žiaci by si mali po tejto aktivite uvedomiť, že každodenná starostlivosť o seba, svoje telo, hygienu a zovňajšok prispieva k väčšej príťažlivosti pre druhých a lepšieho pocitu zo samého seba.

TÉMA č.2

Schôdzka- spoznávanie sa a vytvorenie vzťahu

Cieľ: Poznávanie sa navzájom medzi sebou, ujasnenie si , čo očakávam od vzťahu s chlapcom

Pomôcky: papiere, perá

Čas: 45 min

Aktivita: Rozdelíme skupinu na dve časti- dievčatá a chlapov. Rozdáme im papiere a ich úlohou bude napísať:

- čo by dievčatá mali vedieť o chlapcoch ešte predtým, než začnú pomýšľať na manželstvo
- od koho a ako by sa to mohli dozvedieť
- kde by bolo dobré sa o tom porozprávať (škola, ulica, diskotéka,...)

Tieto otázky dáme ako dievčatá, tak aj chlapcom. Necháme ich popremýšľať a napísať odpovede. Na tieto otázky môžu písať aj odpovede celé skupiny- dievčatá na jeden hárok papiera a chlapci na druhý. Potom vyzveme jedného z každej skupiny, aby odprezentovali svoje odpovede, ktoré napíšeme na tabuľu. Rozprávame sa o názoroch.

Pracovný list č.2: (pre dievčatá)

Čo sa Ti na chlapcoch páči?

Čo sa Ti na chlapcoch nepáči?

Aký by mal byť chlapec, ktorého si vezmeš za muža?

Aký by nemal byť chlapec, ktorého si chceš vziať za manžela?

Čo by mal tvoj chlapec vedieť, aby sa vedel postarať o rodinu ?

Ako dlho by si mala byť s priateľom, kým sa nestane tvojím manželom?

Čo by si chcela vedieť o chlapcovi na prvom rande?

Ako by malo podľa teba vyzerat' prvé rande?

Pracovný list č.2: (pre chlapcov)

Čo sa Ti na dievčatách páči?

Čo sa Ti na dievčatách nepáči?

Aké by malo byť dievča, ktoré si vezmeš za ženu?

Aké by nemalo byť dievča, ktoré si chceš vziať za manželku?

Čo by malo tvoje dievča vedieť, aby sa vedel postarať o rodinu ?

Ako dlho by si mal byť s priateľkou, kým sa nestane tvojou manželkou?

Čo by si chcel vedieť o dievčati na prvom rande?

Ako by malo podľa teba vyzerat' prvé rande?

Záver: Žiaci si musia uvedomiť potrebu stretávania sa a vzájomného spoznávania sa dvoch mladých ľudí, ktorí chcú vytvoriť plnohodnotný dlhotrvajúci vzťah.

TÉMA č.3

Sexuálne obťažovanie

Cieľ: Naučiť sa povedať NIE, uvedomiť si hranice sexuálneho obťažovania, neprekračovať ich a nedovoliť iným, aby ma obťažovali

Forma: Rozhovor a beseda

Čas: 45 min

Táto aktivita sa začne vyplnením krátkeho dotazníka **Páčilo by sa mi- nepáčilo by sa mi** , následne komentárom učiteľa, prednášajúceho, sociálneho pracovníka,...a po ňom nasleduje aktivita.

Páčilo by sa mi- nepáčilo by sa mi : (krúžkuj odpoveď áno- nie)

- Ak by ťa niekto cudzí plesol po zadku	áno- nie
- Ak by sa ťa niekto cudzí dotýkal na intímnych miestach	áno- nie
- Ak by na ulici na teba niekto popískoval	áno- nie
- Ak by ti niekto navrhoval sex	áno- nie
- Ak by ti niekto vypisoval listy so sexuálnymi narážkami	áno- nie
- Ak by ťa niekto sústavne obťažoval	áno- nie

Žiakov treba upozorniť na to, že určitý spôsob správania, ktorý sa im zdá byť v norme, môže byť pre niekoho nepríjemný, urážajúci, potupný, nie príliš zábavný. Keď si z niekoho robia posmešky, uťahujú si z neho, musia si uvedomiť, že niekoho môžu ranit', ublížiť mu. Sexuálne obťažovanie je nežiaduca pozornosť jednej osoby, čo má negatívny účinok na inú osobu. Môže to byť písané alebo hovorené slovo, gesto, dotyk, tón hlasu. Obťažovaním vyjadruje človek svoju moc nad druhým človekom, dostáva ho do nepohodlnej a nepríjemnej situácie. Obťažovaní ľudia sa cítia nepríjemne, roztržito. K obťažovaniu dochádza rovnako medzi deťmi, ako aj medzi dospelými, tak ako aj medzi chlapcami a dievčatami, tak aj medzi rovnakým pohlavím.

Aktivita: Diskutujeme o tejto téme, o tom, či sa už niekedy stretli s obťažovaním, alebo niekoho poznajú, kto mal zlú skúsenosť. Možno im uviesť aj zopár príkladov, ktoré možno oni sami ani nepovažujú za sexuálne obťažovanie, lebo je to v ich správaní a dennodennom živí normálne..

- uťahovať si z toho, ako spolužiak vyzerá
- písať lístky so sexuálnymi poznámkami
- popískovať na niekoho, kto prechádza okolo nás
- dotýkať sa niekoho, ak je mu to nepríjemné

Záver: Zo spoločnej diskusie a vyhodnotení krátkeho dotazníka vyvedieme závery, žiaci uvedú príklady sexuálneho obťažovania- poznámky, gestá, upozorníme ich na slušné správanie sa medzi sebou.

TÉMA č.4

Pohlavné orgány človeka

Cieľ: Poznať pohlavné orgány muža a ženy

Pomôcky: papiere, perá , obrázky pohlavných orgánov

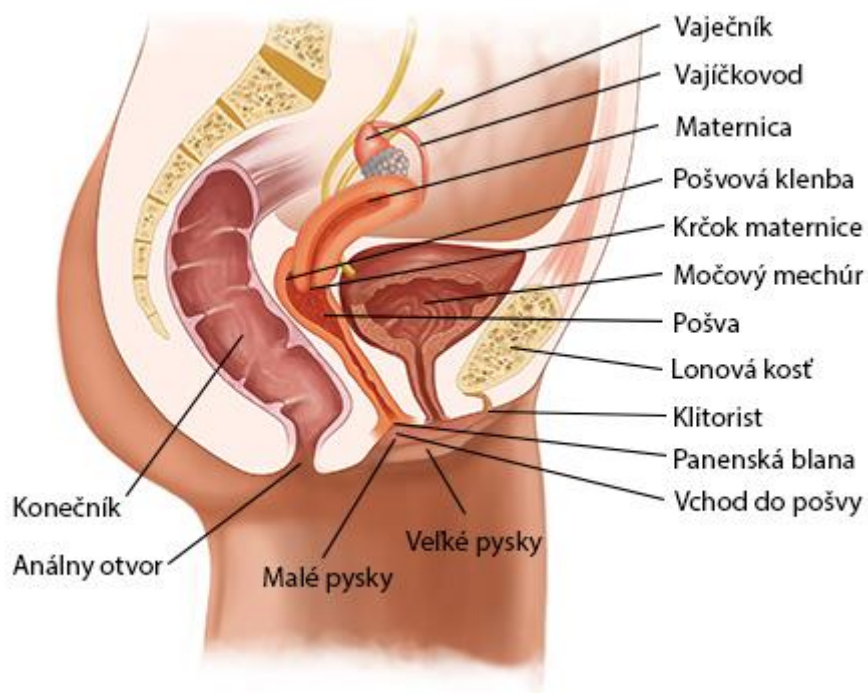
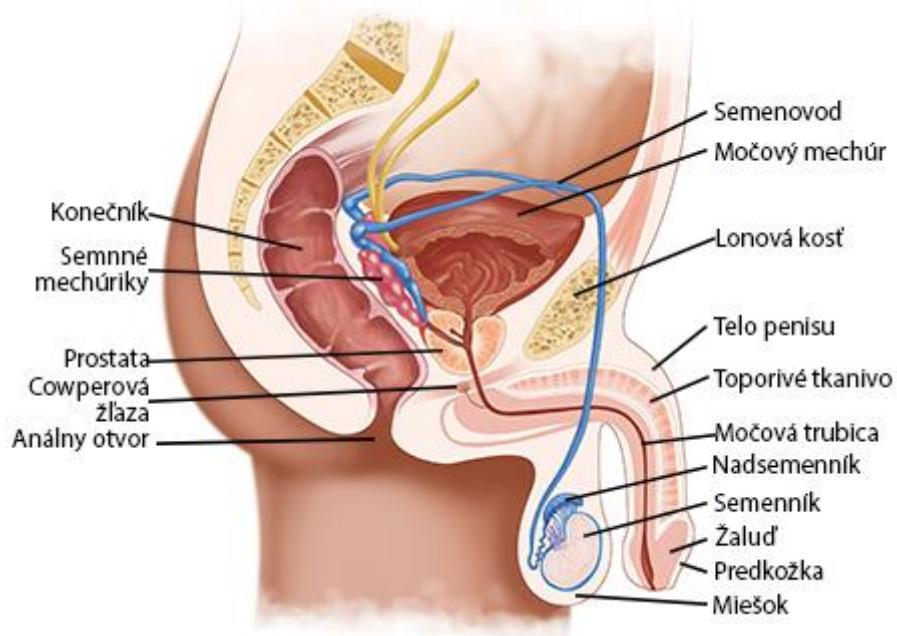
Čas: 45 min

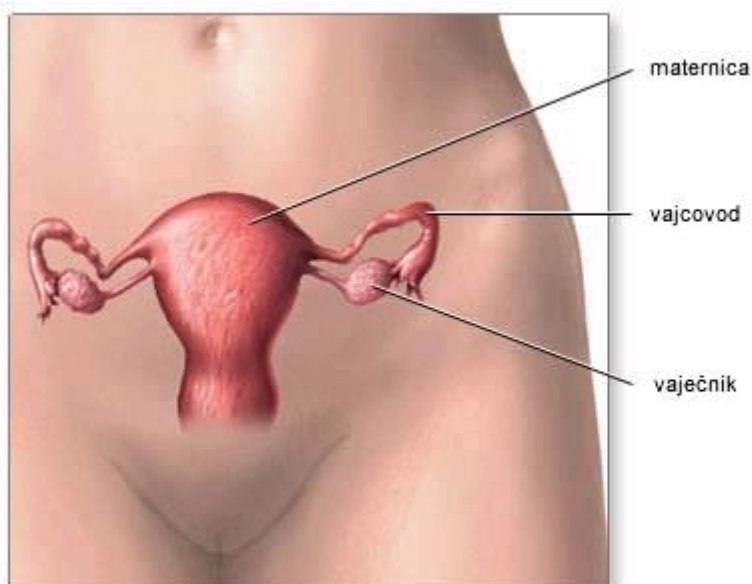
Mužské pohlavné orgány:

Mužské pohlavné orgány sa delia na vnútorné –semenníky, nadsemenníky, semenovody, predstojná žľaza a vonkajšie- úd, miešok. Penis je pohlavný orgán, ktorým muž vniká do tela ženy, a tým zabezpečuje transport spermií . Miešok- je kožný vačok, v ktorom sú uložené semenníky. V nich sa tvoria spermie.

Ženské pohlavné orgány:

Ženské pohlavné orgány sa delia na vonkajšie- veľké pysky ohanbia, malé pysky ohanbia, dráždec, predsieň pošvy, predsieňová žľaza, a na vnútorné- vaječníky, vajíčkovody, maternica, pošva. Vnútorné i vonkajšie pohlavné orgány umožňujú spojenie vajíčka so semenom, ako aj jeho zahniezdenie po úspešnom oplodnení v hormonálne uspôsobenej maternici.

Aktivita: Žiakov rozdelíme do dvoch skupín. Každá skupina nakreslí (obkreslí maketu) telo ženy, muža. Potom na tento obrázok dokreslia pohlavné orgány muža aj ženy. Po nakreslení im rozdáme obrázky ženských a mužských pohlavných orgánov s tým, že ich úlohou bude ich správne pomenovať, prípadne doplniť svoje kresby chýbajúcimi časťami. Úlohou učiteľa je objasniť funkciu pohlavných orgánov. Na zopakovanie použije krátky pracovný list, ktorý žiaci vyplnia, čím si zopakujú poznatky.

Pracovný list :

1. Napíš, čo patrí medzi ženské pohlavné orgány:

2. Napíš, čo patrí medzi mužské pohlavné orgány:

3. Napíš, čím sa líši žena od muža:

4. Napíš, čím sa líši muž od ženy:

Záver: Žiaci si zopakujú alebo sa naučia poznatky o funkcii ženských a mužských pohlavných orgánov.

TÉMA č.5

Menštruácia

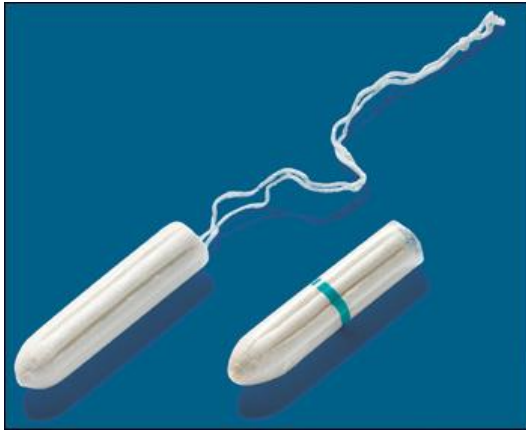
Cieľ: oboznámiť žiačky s menštruačným cyklom a hygienou v tomto období

Forma: beseda

Pomôcky: menštruačné vložky, menštruačné tampóny, obrázok ženských pohlavných orgánov, kartičky so slovami súvisiace s menštruáciou

Čas: 45 min

K tejto téme je vhodné si prizvať aj gynekológa, lekára.

Stavba a fungovanie tela žien sú prispôsobené na to, aby privádzala na svet potomstvo. A preto každý mesiac dochádza v našich pohlavných orgánoch k reprodukčnému cyklu, ktorý je zakončený buď menštruáciou, alebo otehotnením, ak je vajíčko oplodnené spermiou. Krvácanie je teda proces, ktorým sa ženské telo zbavuje odlúpených častí sliznice maternice, aby sa následne mohla vytvoriť nová výstelka pre potenciálny plod.

Dĺžka menštruácie je obvykle 3-5 dní. Rozpätie medzi jednotlivými periódami, čiže menštruálny cyklus trvá zvyčajne 21- 35 dní. Počíta sa od prvého dňa poslednej menštruácie do prvého dňa nového krvácania. V prvých rokoch býva nepravidelný, pretože pri každom cykle nemusí dôjsť k ovulácii (uvoľnenie vajíčka) a tiež býva silnejší a dlhší. Keď však dievča dospeje a k ovulácií dochádza pravidelne, krvácanie sa upraví, zmierni a skrátí.

Keďže v ženskom organizme sa pohlavné ústroje bezprostredne spájajú s vonkajšími orgánmi je nevyhnutné dbať na správnu každodennú hygienu a očistu a počas menštruácie dodržiavať niekoľko zásadných pokynov navyše:

- po toalete by sme sa mali utierať od pošvy smerom ku konečníku
- sprchovať sa aspoň raz denne
- vložku alebo tampón treba vymieňať často, aby sme predchádzali zápalom a zápachu

Aktivita: Žiaci sedia v kruhu. Každý dostane kartičku, na ktorej je napísané slovo súvisiace s menštruáciou. Úlohou žiakov je vysvetliť, čo dané slovo znamená a čo má spoločné s menštruáciou.

(tampón, hygienická vložka, menštruačný cyklus, krv, oplodnenie, tehotenstvo, ženský lekár, menarché, pach, dieťa) Učiteľ dopĺňa odpovede žiakov, a tým rozširuje ich poznatky v tejto téme. Dôležité je odbúrať pri tejto téme ostych a zapojiť do nej aj chlapcov z triedy. Po aktivite žiačky vyplnia pracovný list.

Pracovný list:

1. Čo je to menštruácia

2. Ako inak nazývame menštruáciu?

3. Ako často má žena menštruáciu?

4. Čo používame pri menštruácii? (hygienické potreby)

5. Ako často sa máme umývať počas menštruácie?

6. Čo to znamená, ak dievča nedostaneme menštruáciu načas ?

Záver: Uvedomiť si vlastné telo, zmeny, ktoré nastanú s nástupom menštruácie, zodpovednosť pri pohlavnom styku, dodržiavanie hygienických návykov.

TÉMA č.6

Partner na život

Cieľ: Výber správneho životného partnera

Čas: 45 min

Forma : diskusia

Aktivita: So žiakmi sedíme v kruhu a rozprávame sa na tému, akého životného partnera si vieme predstaviť po svojom boku. Dôležité je ich upozorniť, že mať sex s niekým, koho nepoznáme, je nezodpovedné z dôvodu nechceného tehotenstva. Dôležitejšie je pestovať si vzťah, spoznávať jeden druhého. Ako príklad môžeme vyzvať z triedy žiaka- chlapca a pýtať sa dievčat, čo o ňom vedia:

Koľko má rokov?

Kde býva?

Aké sú jeho záujmy?

Ako trávi deň?

Vedeli by ste si ho predstaviť ako otca vašich detí?

Vedel by sa o ne postarať?

Vedel by sa postarať aj finančne o rodinu?

Pomáhal by vám?

...a veľa iných otázok súvisiacich s partnerským spolužitím.

Potom sa ich môžeme spýtať, či sa cítia zrelé na tehotenstvo, či si myslia, že ich rovesník už zrelý je? Vysvetliť im, že ich sexuálny život nemusí začať na základnej škole, že si ho môžu užiť s partnerom, ktorého majú rady, ktorého poznajú a vedia si s ním predstaviť budúcnosť, vedia si ho predstaviť ako otca svojich detí. Po aktivite žiaci vyplnia pracovný list.

Pracovný list:

1. Napíš, čo by si chcel (a) vedieť o svojom partnerovi?

2. Ako by si chcel(a) tráviť čas s tvojím partnerom?

3. Ak by si sa teraz stal(a) otcom/ matkou, vedel (a) by si sa postarať o dieťa?

4. Kde by ste bývali?

5. Ako by sa mal partner správať vo vzťahu?

Záver: Žiaci by si mali uvedomiť, aké majú vlastne predstavy o svojom budúcom partnerovi a budúcom živote.

TÉMA č.7

Tehotenstvo a rodičovstvo

Cieľ: Poznať priebeh tehotenstva ženy

Pomôcky: veľký hárok papiera, pero, obrázky vývoja plodu v tele matky

Forma: Rozhovor, beseda

Čas:45 min

K tejto téme je možné prizvať lekára, sexuológa alebo gynekológa, ktorý by zodpovedal otázky týkajúce sa tejto témy.

Aktivita: Žiakov vyzveme k tomu, aby porozprávali, čo ich napadne s tehotenstvom. Na hárok napíšeme odpovede, poprípade môžeme mať pripravené zopár bodov:

-nevoľnosť

-únava

-zväčšené prsníky

-vynechanie menštruácie

-častejšie močenie

-zvyšovanie hmotnosti

Spoločne diskutujeme o týchto príznakoch. Upozorníme ich, že nie u každej ženy v tehotenstve sa tieto príznaky prejavujú. U niekoho pretrvávajú počas celej gravidity, u niekoho nie. Potom sa žiakov opýtame, čo všetko by mala žena v tehotenstve robiť a čo nie, čomu sa má vyhýbať, čo je zdravé a čo škodlivé:

-strava -pravidelnosť, pestrosť

- oddych- pravidelnosť, dostatok

-návšteva gynekológa- pravidelnosť

- vyhýbanie sa alkoholu, cigaretám

- vyhýbanie sa užívaniu liekov- škodia pri vývine plodu

Pri tejto časti je vhodné ukázať žiakom obrázky vývoja plodu v tele matky,. Dobré je aj ukázať druhú stranu- postihnuté deti z dôvodu užívania liekov, pitia nadmerného množstva alkoholu a fajčenia.

Pracovný list k téme:

1. Zakrúžkuj obrázok tehotnej ženy:

2. Zakrúžkuj potraviny vhodné pre tehotnú ženu:

3. Sú tieto veci vhodné pre tehotnú ženu? Zakrúžkuj správnu odpoveď a napíš prečo áno-nie:

ÁNO – NIE

Napiš prečo?

4. Ako sa mení telo ženy v tehotenstve?

Záver: Žiaci si musia uvedomiť, ako sa majú správať počas tehotenstva, čomu sa majú vyhýbať, aby sa dieťa narodilo zdravé.

TÉMA č.8

Pôrod

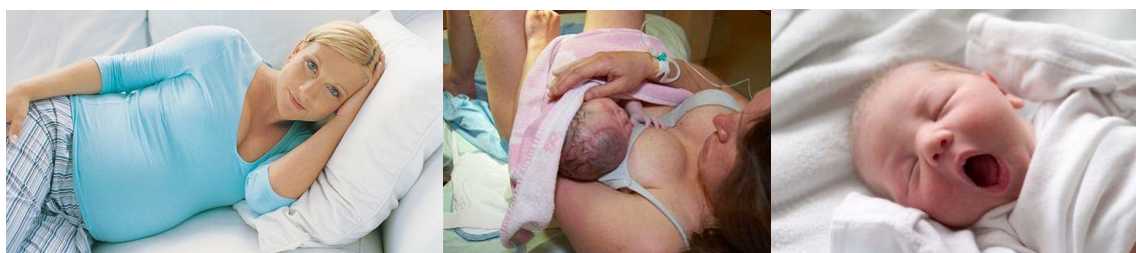
Cieľ: Pôrod- záver tehotenstva, ktorý s utrpením prináša radosť- narodené dieťa

Forma: rozhovor, beseda

Čas: 45 min

K tejto téme si učiteľ môže prizvať odborníka – gynekológa alebo pôrodnú asistentku

Pomôcky: obrázok tehotnej ženy, pôrodu a bábätka

Aktivita: Žiakom napíšeme na tabuľu 3 otázky, o ktorých budeme diskutovať

1. otázka - Čo viete o pôrode?
2. otázka - Kedy sa pôrod začína?
3. otázka – Aké sú fázy pôrodu?

Predpoklad je, že žiaci majú z tejto oblasti slabé vedomosti a hovoria iba to, čo počuli od iných.

Čo viete o pôrode?

V prvom rade je po zistení tehotenstva zistiť termín pôrodu, ktorý sa vypočítava od začiatku poslednej menštruácie. Až potom vieme predpokladať termín pôrodu. Ako si môžeme vypočítať termín sami?

Prvý deň menštruácie + 7 dní + 1 rok – 3 mesiace = predpokladaný termín pôrodu

Tieto výpočty sú však iba orientačné, pretože tehotenstvo ženy trvá 38-42 týždňov.

Kedy sa pôrod začína?

Tehotenstvo trvá 40 týždňov. Po tomto čase by sa malo narodiť dieťaťko. Ak žena cíti pravidelné sťahy maternice, je to znamenie, že sa pôrod začal a treba sa čím skôr dopraviť do nemocnice.

Aké sú fázy pôrodu?

1. fáza-otváracia – trvá približne 12-14 hodín. Dochádza k silným a častým sťahom maternice, odtečie plodová voda, krčok sa rozťahne tak, aby mohla prejsť hlava dieťaťa.

2. fáza- vypudzovacia – krčok by mal byť úplne rozťahnutý, maternica sa sťahuje, dieťa sa narodí, prestrihne sa pupočná šnúra

3. fáza- popôrodná – tzv. pôrod placenty, ktorá sa vypudí von z tela rodičky

Tu treba poznamenať, že niekedy sa kvôli komplikáciám dieťa narodí cisárskym rezom (pri zlej polohe dieťaťka, úzka panva rodičky,)

Šestonedelie- je časový úsek, keď sa orgány matky dostávajú do pôvodnej polohy a funkcie.

Záver: Žiaci sa oboznámia s priebehom pôrodu .

TÉMA č. 9

Bábätko- radosti a povinnosti oboch rodičov

Ciel': uvedomiť si nielen radosti ale aj povinnosti súvisiace s narodením dieťaťa

Pomôcky: papiere, perá, základná detská výbava- perinka, fľaša, plienky, cumlík

Čas: 45 min

Aktivita: Žiakov rozdelíme na 2 skupiny- chlapcov a dievčatá. Príchod nového člena do domácnosti prináša mnoho zmien a povinností a ich úlohou bude napísať:

Chlapci- aké povinnosti a radosti prináša narodenie dieťaťa pre otca

Dievčatá- aké povinnosti a radosti prináša narodenie dieťaťa pre matku

Skupinám necháme čas približne 15 minút. Potom si vyberú svojho hovorcu, ktorý odprezentuje názor svojej skupiny.

V ďalšej diskusii sa môžeme zamerať na povinnosti muža a ženy v rodine:

- v starostlivosti o rodinu, domácnosť, deti
- v pracovných povinnostiach- kto čo robí
- voľný čas, jeho využitie

Ak sú v rodine deti, povinnosťou oboch rodičov je starať sa o ne rovnako. Tak ako otec, tak aj matka majú rovnaké záväzky voči dieťaťu.

Záver: Chlapci a mladí muži by si mali uvedomiť, že majú rovnakú zodpovednosť za starostlivosť o deti a rodinu ako ženy

TÉMA č.10

Starostlivosť o dieťa- o jeho zdravie a správny vývin

Cieľ: uvedomiť si povinnosť starať sa o svoje dieťa, o jeho zdravie

Pomôcky: papier, pero

Čas: 45 min

Aktivita: Žiakov rozdelíme do zmiešaných dvojíc- chlapec, dievča. Pred sebou majú 4 papiere. Ich úlohou je predstaviť si, že sú to ich deti, dajú im meno, určia pohlavie, vek určí učiteľ(3 mesiace, 1 rok,3 roky, 6 rokov). Pár spoločne rozmýšľa a napíše, aké sú povinnosti matky voči týmto deťom a aké sú povinnosti otca. Ako by si zorganizovali deň- domácnosť, strava, nákup, škola, lekár.....čo potrebuje 3mesačné dieťa- oblečenie, strava....čo 6 ročné?

Po cca 20 minútach vyzveme jednotlivé páry, aby hovorili o tom, ako by sa postarali o deti. O povinnostiach matky aj otca v rodine. Správne odpovede môžeme písať na tabuľu, aby ich mali žiaci na očiach. Po skončení návrhov zhrnieme, čo by mala obsahovať správna starostlivosť a výchova detí:

- prostredie, kde dieťa(dojča) žije, výbavička pre dieťa, jej údržba
- starostlivosť o hygienu bábätko, prebaľovanie, kúpanie, obliekanie
- denný režim bábätko
- spánok, strava, prechádzky
- očkovanie, ochrana pred úrazom, infekciou
- prvé kroky, prvé slová
- rozvoj reči, materinský jazyk, slovná zásoba
- ...

Pri tomto si treba uvedomiť, že vyrastanie dieťaťa v rómskej komunite, rómskej osade je diametrálne odlišné od bežnej populácie. Pri tejto aktivite im treba prezentovať lepší spôsob výchovy dieťaťa na aký sú zvyknutí. Ide aj o uvedomenie si počatia viacerých detí

a povinnosti s tým súvisiace. Nejde o veľký počet detí, ale ide o to, aby sa vedeli o deti postarať.

Záver: Uvedomenie si zodpovednosti z príchodu dieťaťa na svet.

ZÁVER

Cieľom týchto aktivít bolo poukázať na to, že sexualita hrá v živote každého z nás veľmi dôležitú úlohu. Je súčasťou nášho života, dotýka sa starších ako aj mladších ľudí, mení ľudské osudy a podmieňuje aj zdravotnú stránku človeka.

Sexuálna výchova a výchova k manželstvu a rodičovstvu je spoločensky veľmi dôležitým výchovným problémom.

Sexuálne kontakty v období puberty a dospievania sa hodnotia ako predčasné a pre emocionálne nevyzretého človeka nežiaduce a v mnohých prípadoch aj škodlivé, hlavne vtedy, ak sa spájajú so sociálno-patologickými javmi.

Vo vzdelávaní rómskej mládeže v oblastiach intímnych vzťahov a zdravia sú veľké rezervy. Je to hlavne pre špecifikum, ktoré je potrebné pri práci s týmto etnikom rešpektovať a aj preto, že je málo pedagógov, lektorov, sociálnych pracovníkov, zdravotných asistentov, ktorí by boli kvalitne pripravení a ochotní pracovať priamo v rómskych osadách.

V stanovení riešenia v problematike predčasného sexuálneho života rómskej mládeže je možné v súčasnej participácii štátu a jeho politiky v tejto otázke, škôl, mimovládnych organizácií, pomoci ostatných štátov Európskej únie a jej fondov.